



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobce Mgr. O. H., bytem L. 2201/28, 190 00 P. 9, zastoupeného Mgr. Janem Kostkou, advokátem se sídlem Slezská 36, 120 00 Praha 2, proti žalovanému ministru vnitra, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/KM-PK, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 8. 6. 2010, č. j. 90/2010,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 11. 3. 2005 propustil rektor Policejní akademie ČR žalobce ze služebního poměru podle § 106 odst. 1 písm. d) zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky (dále jen „zákon č. 186/1992 Sb.“), neboť porušil služební přísahu zvlášť závažným způsobem. Služební poměr podle výroku rozhodnutí skončí podle § 108 odst. 3 zákona č. 186/1992 Sb. doručením rozhodnutí, neboť žalobcovo jednání je třeba posuzovat jako úmyslné zvlášť závažné porušení služební přísahy. V odůvodnění rektor shrnul obsah usnesení státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 ze dne 10. 3. 2005; podle něj žalobce dne 1. 3. 2005 ležel v podnapilosti na lavičce zastávky autobusů MHD v Praze 4 v ulicích Michelská a Nuselská. Přivolaným policistům při provádění služebního zákroku vyhrožoval újmou na zdraví a smrtí, při přemísťování do vozidla Rychlé záchranné služby fyzicky napadl policisty i zdravotnické pracovníky a dále jim vyhrožoval smrtí a ublížením na zdraví jak při převozu k lékařskému ošetření do Fakultní nemocnice na Karlově náměstí, tak při převozu na záchrannou protialkoholní stanici na Bulovce. Muselo být proti němu použito donucovacích prostředků. V samotných prostorách záchranné protialkoholní stanice útočil fyzicky a verbálně proti dalším zakročujícím policistům; sanitáře pokousal do ruky. Objem alkoholu v krvi u něj činil 2,51 g/kg; dále bylo

zjištěno, že žalobce měl u sebe osobní zbraň a celkem 6 ks upravených nábojů se střelou se zvýšeným ranivým účinkem, jejichž držení zákon zakazuje.

Rektor citoval služební přísahu policisty a uvedl, že toto jednání (fyzické a verbální napadání policejní hlídky a zdravotníků, vyhrožování ublížením na zdraví a smrtí) je neukázněné a nečestné a porušilo služební přísahu zvláště závažným způsobem. Žalobcovo neukázněné jednání má vysoce negativní vliv na ostatní policisty, na další zaměstnance Policie i na veřejné mínění. Zvláštní pravomoci policisty musejí být vyváženy jeho smyslem pro povinnost dodržovat zákony; veřejnost to také od policistů očekává a žalobcovo jednání poškozuje Policii u veřejnosti. Žalobcovo jednání je v příkrém rozporu s povinnostmi, morálkou a etikou policisty, zvláště vzhledem k tomu, že je služebně zařazen jako vysokoškolský učitel Policejní akademie České republiky a výchovně i pedagogicky působí na posluchače. Žalobce byl vyzván, aby se k události vyjádřil; podle vlastního sdělení si však vše pamatuje jen v dějových útržcích, podrobnosti si nevybavuje. Podle rektora je žalobcovo jednání neslučitelné s postavením policisty ve společnosti a diskredituje dobré jméno Policie; další ponechání žalobce ve služebním poměru by ještě prohloubilo tyto negativní dopady.

Žalobcovo odvolání proti tomuto rozhodnutí služebního funkcionáře zamítl žalovaný dne 8. 6. 2010 a napadené rozhodnutí potvrdil (rozhodoval přitom poté, co jeho dvě předchozí rozhodnutí byla zrušena pro nepřezkoumatelnost). Uvedl, že žalobcovo jednání bylo zároveň předmětem trestního řízení; odsuzující rozsudek potvrdil validitu důkazů, které byly v souladu se zákonem použity i v řízení o propuštění ze služebního poměru. Žalovaný shrnul obsah zjištění, která byla získána v trestním řízení. Trestní stíhání proti žalobci bylo zahájeno dne 10. 3. 2005, obžaloba byla podána dne 23. 11. 2005. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 5. 4. 2006 byl žalobce uznán vinným ze spáchání trestných činů zprotivení a donucení k porušení vojenské povinnosti, výtržnictví, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci a nedovoleného ozbrojování. Žalobce i státní zástupce se proti rozsudku odvolali; Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 25. 5. 2006 zrušil napadený rozsudek toliko ve výroku o vině trestným činem nedovoleného ozbrojování, přesto uložil žalobci shodný trest. Zdůraznil přitom, že žalobce spáchal trestné činy v přímém úmyslu a byl za ně plně odpovědný. Dne 12. 11. 2009 vyhověl žalovaný žalobcově žádosti o nahlížení do podkladů rozhodnutí (relevantní kopie mu již dříve byly zaslány); žalobce nenamítl, že by podklady nebyly úplné. Dne 26. 11. 2009 se žalobce účastnil jednání senátu poradní komise ministra vnitra a předložil stanovisko k věci. Na stejnopis doporučení pro rozhodnutí ministra, který zpracoval senát poradní komise, reagoval žalobce písemností nazvanou „Specifikace důkazů“.

Ve svém rozhodnutí žalovaný nejprve vyložil pojem „porušení služební přísahy zvláště závažným způsobem“. V duchu judikatury NSS a Ústavního soudu zdůraznil, že policista musí vykazovat morální a charakterové kvality; jeho závazek chovat se čestně a ukázněně trvá nejen při plnění služebních povinností, ale také v osobním životě. Policista, který by se v době volna dopouštěl jednání, za které jinak Policie postihuje jiné občany, nemůže disponovat potřebným morálním kreditem; takové jednání přitom ohrožuje nejen jeho vlastní autoritu a důstojnost na veřejnosti a při plnění služebních úkolů, ale také poslání a autoritu Policie jako veřejného sboru. Pokud se tedy policista svým jednáním třeba i v soukromém životě výrazně odchýlí od přísahou požadovaného čestného, statečného a ukázněného chování, dopustí se zvláště závažného porušení služební přísahy. Poté žalovaný konfrontoval tento pojem se skutkovými zjištěními v této věci. K dokazování je podle § 130 zákona č. 186/1992 Sb. možno použít všech prostředků, které mohou přispět ke zjištění skutečného stavu věci; bylo tedy plně na místě využít materiály shromážděné v trestním řízení. Ačkoli by agresivní žalobcovo chování bylo možno s určitou dávkou velkorysosti chápat těsně poté, co byl probuzen policejní hlídkou, trvalo toto chování další dvě hodiny; žalobci přitom muselo být zřejmé, že policejní hlídka plní úkoly uložené zákonem a že je k tomu oprávněna. S ohledem

na délku žalobcova chování tedy nejde o exces a nelze usoudit, že má žalobce v osobnosti trvale zakotvenou čestnost a ukázněnost. Žalobce kladl odpor nejen pasivně, ale i aktivně (kopáním, fyzickým útokem proti policistovi, pokousáním zaměstnance záchytné stanice); jeho výhrůžky ublížením na zdraví či smrtí mohly v zúčastněných osobách vyvolat důvodnou obavu, neboť žalobce měl u sebe zbraň s náboji. Z toho je zřejmé, že žalobce se jednání dopustil úmyslně, ostatně nedbalost již z povahy jeho jednání nepřipadá v úvahu. Ze znaleckých posudků je zřejmé, že žalobce netrpí duševní poruchou a opilost, v níž se nacházel, nebyla patologická nebo komplikovaná; za své jednání byl proto plně odpovědný. Je tedy nade vší pochybnost, že žalobce hrubým způsobem porušil zájmy chráněné právními předpisy, které měl jako policista sám chránit; učinil tak na místě veřejnosti přístupném, přičemž napadaným osobám bylo známo, že je policistou. Intenzita jeho chování dosáhla zvláštní závažnosti, což z popsaného jednání žalobce přesvědčivě vyplývá a potvrzuje to i fakt, že byl žalobce posléze pravomocně odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody pro tři trestné činy, spáchané v jednočinném souběhu a v přímém úmyslu.

Žalovaný – aniž si osoboval právo posuzovat způsob, jakým pozůstalý prožívá úmrtí blízkého příbuzného – uvedl, že do takové situace se nutně dostane většina lidí, a mnohdy k úmrtí dochází i za daleko tragičtějších okolností. Přihlédnout k psychickému rozpoložení pozůstalého však lze snad při rozhodování o výši kázeňského trestu nebo v trestním řízení; tyto úvahy nemohou mít vliv na to, zda je žalobce odpovědný za své jednání a zda se ho dopustil úmyslně či z nedbalosti (navíc se tak nestalo bezprostředně po otcově smrti či pohřbu). Stejně tak nemá význam, že k porušení pracovní kázně došlo poprvé. K namítanému procesnímu pochybení rektora žalovaný uvedl, že ke skutku došlo 1. 3. 2005 a následně obdržel rektor kopii usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 10. 3. 2005. Rektor žalobce vyzval, aby k věci podal písemné vysvětlení, což žalobce dne 14. 3. 2005 učinil. Řízení bylo zahájeno tím, že rektor vyzval žalobce k podání vysvětlení, čímž vůči němu učinil první úkon. Řízení se podle tehdejšího i současného zákona o služebním poměru zahajuje zcela neformálně a žalobce byl při zahájení řízení srozuměn s tím, v jaké věci je řízení vedeno a kdo je vede; navíc podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon č. 361/2003 Sb.“), může být prvním úkonem v tomto typu řízení doručení rozhodnutí o propuštění (§ 184 odst. 2). Žalovaný konstatoval, že nebyl důvod se v tomto řízení zabývat tvrzenou šikanou na pracovišti; k tomuto tvrzení nejsou důkazy, tím méně pak lze uvažovat o vlivu pracovního prostředí na jednání, za něž byl žalobce propuštěn ze služebního poměru.

Žalobce v žalobě namítl, že není tolik podstatné, zda se žalovanému podařilo odstranit vytýkané vady rozhodnutí v souladu se závazným právním názorem Městského soudu v Praze: těmito vadami totiž trpí již rozhodnutí I. stupně, a nelze je tak úspěšně zhojit v řízení odvolacím. Rektor se v rozporu se zákonnými požadavky vůbec nezabýval obsahem a rozsahem neurčitého právního pojmu „*porušení služební přísahy zvláště závažným způsobem*“; tím, zda žalobce svým jednáním skutečně porušil služební přísahu úmyslně zvláště závažným způsobem; a subjektivní stránkou žalobcova jednání. Rektor se spokojil s konstatováním, že žalobcovo jednání (popsané jako neukázněné, v rozporu s morálkou a etikou chování policisty) odpovídá uvedenému neurčitému pojmu, neuvedl však, jaká kritéria považoval za rozhodná a jakými úvahami se řídil při jejich právním hodnocení. V rozhodnutí I. stupně také chybí závěr, že žalobcovo jednání bylo úmyslné (z obsahu správního spisu to přitom nevyplývá). Pouze řádně odůvodněné rozhodnutí je rozhodnutím přezkoumatelným; chybí-li řádné odůvodnění, je rozhodnutí nepřezkoumatelné a nezákonné, a k této nezákonnosti musí odvolací orgán přihlédnout z úřední povinnosti – tím spíše, konstatoval-li tuto nepřezkoumatelnost již opakovaně správní soud. I sám Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze, jímž bylo zrušeno jedno

z předešlých rozhodnutí žalovaného ve věci, uvedl, že stejné nedostatky, jimiž trpí rozhodnutí žalovaného, vykazují rovněž rozhodnutí I. stupně (rozsudek ze dne 31. 8. 2007, sp. zn. 4 Ads 29/2007). Podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí bylo mj. doporučení senátu poradní komise ministra vnitra ze dne 1. 12. 2009, který konstatoval nedostatky jak nalézacího řízení, tak obou předešlých rozhodnutí o odvolání, která jsou přes svou obsáhlost obecná a nekonkrétní. Žalobci je proto nepochopitelné, proč senát poradní komise doporučil žalovanému opětovně (potřetí) zamítnout odvolání a potvrdit rozhodnutí rektora.

I v otázce zavinění nahrazuje žalovaný nezákonným způsobem činnost orgánu I. stupně, když zdůvodňuje, proč služební funkcionář v I. stupni usoudil, že žalobcovo jednání bylo úmyslné, a účelově tak presumuje správnost této úvahy – místo aby sám v odvolacím řízení přezkoumal rozhodnutí I. stupně. Rozhodnutí I. stupně si tedy neujasnilo obsah neurčitého právního pojmu, ani tento pojem nekonfrontovalo se skutkovými zjištěními, ani se nezabývalo formou žalobcova zavinění; žalovaný nemůže takové rozhodnutí potvrdit jako správné, aniž by sám porušil zákon. Snaha žalovaného napravit pochybení orgánu I. stupně popírá dvojstupňovost řízení ve věcech služebního poměru.

Skutkové zjištění orgánu I. stupně navíc není založeno na konkrétních důkazech, ale nepřipustně paušálně odkazuje na spis OSZ pro Prahu 1 (viz doporučení senátu poradní komise); není tak zřejmé, jaké důkazy byly shromážděny a které z nich jsou podkladem pro rozhodnutí. Již v řízení v I. stupni byla žalobci upřena práva účastníka řízení: nebyl vyrozuměn o zahájení řízení, nedostal možnost se k věci vyjádřit a navrhopvat důkazy na podporu svých tvrzení. Žalobce pouze dne 14. 3. 2005 podával vysvětlení k události ze dne 28. 2. 2005, resp. 1. 3. 2005 (a to v souvislosti s usnesením státní zástupkyně ze dne 10. 3. 2005); nic nenasvědčuje tomu, že by zastupující rektor (jak to tvrdí) předtím, než žalobci dne 14. 3. 2005 doručil své rozhodnutí ze dne 11. 3. 2005, měl v úmyslu vést řízení ve věci služebního poměru nebo že je dokonce již zahájil. Žalobce s odkazem na judikaturu NSS (5 A 125/2002, 4 As 73/2006, 6 Ads 23/2008) namítl, že mu nebyl adresován žádný úkon, z něž by bylo zřejmé, že bylo zahájeno řízení (samotné rozhodnutí o propuštění může být takovým prvním úkonem až podle nové právní úpravy – § 184 zákona č. 361/2003 Sb.); řízení tak vůbec nebylo platně zahájeno. Závěrem žalobce obecně poukázal na to, že platné právo nepřipouští šikanu – tedy výkon subjektivního práva, který je pouze prostředkem umožňujícím poškodit jiného účastníka právního vztahu. Žalobce proto navrhl, aby soud zrušil rozhodnutí vydaná v obou stupních.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na svých závěrech. Zdůraznil, že odvolací orgán může zhojit vady odůvodnění, kterými trpí rozhodnutí I. stupně. Žalobce tvrdí, že v souvislosti s výzvou služebního funkcionáře, aby se k události vyjádřil, mu nebylo výslovně sděleno, že je tímto zahájeno řízení o jeho propuštění ze služebního poměru. Tuto skutečnost nelze ze spisu jednoznačně ověřit; tím, že rektor uložil žalobci vyjádřit se k věci, však bylo podle názoru žalovaného zahájeno řízení. V řízení ve věcech služebního poměru nebylo třeba, aby služební funkcionář účastníku přímo sdělil, že řízení se zahajuje. Ani soudy v předešlých řízeních nevytýkaly služebnímu funkcionáři procesní pochybení v souvislosti se zahájením řízení. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby.

Žalobce podal repliku, v níž vyvracel tvrzení žalovaného a setrval na svém postoji. Odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 6 Ads 49/2009-85, z něž plyne, že jakkoliv může být subjektivní přesvědčení okolí o zjevnosti spáchaného skutku a zdánlivá jasnost případu silné, neznamená to, že lze rezignovat na zjištění skutkového stavu a tvorbu rozhodnutí stanoveným postupem. Není proto přípustné, aby prvním úkonem služebního funkcionáře bylo až předložení samotného rozhodnutí dne 14. 3. 2005; rozhodnutí navíc bylo vyhotoveno již dne 11. 3. 2005.

Ze správního spisu soud zjistil, že usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 10. 3. 2005 bylo služebnímu funkcionáři doručeno dne 11. 3. 2005. Dnem 11. 3. 2005 je také datováno rozhodnutí o propuštění žalobce ze služebního poměru; předáno žalobci však toto rozhodnutí bylo až dne 14. 3. 2005. Tímto dnem je také datováno „vysvětlení k události ze dne 28. 2. 2005“, psané žalobcovou rukou a podané „na požádání zastupujícího rektora doc. JUDr. F. N., CSc.“. Poprvé rozhodl žalovaný o žalobcově odvolání proti rozhodnutí rektora dne 27. 9. 2005; toto rozhodnutí zrušil Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 10. 2006, č. j. 7 Ca 243/2005-47, pro nepřezkoumatelnost: správní orgán totiž neobjasnil význam neurčitěho právního pojmu „porušení služební přísahy zvláště závažným způsobem“ a dále se nevypořádal se všemi námitkami uvedenými v odvolání. Podruhé zamítl žalovaný žalobcovo odvolání rozhodnutím ze dne 21. 3. 2007; i toto rozhodnutí však Městský soud v Praze zrušil rozsudkem ze dne 31. 10. 2008, č. j. 7 Ca 142/2007-62, z týchž důvodů jako v předešlém řízení.

Žaloba není důvodná.

Nelze přisvědčit námitce, v níž žalobce tvrdí, že pokud rozhodnutí vydané v I. stupni trpělo vadami, není přípustné tyto vady napravovat v rozhodnutí II. stupně a nezbývá jiná možnost než vadné rozhodnutí vydané v I. stupni zrušit. Žalobce poukazuje na to, že v rozhodnutí vydaném v I. stupni není vymezen obsah a rozsah neurčitěho právního pojmu „porušení služební přísahy zvláště závažným způsobem“; není z něj zřejmé, zda žalobce svým jednáním skutečně naplnil takto vyložený zákonný pojem; a není tu analyzována subjektivní stránka žalobcova jednání – konkrétně zde chybí úvahy pro závěr, že žalobce porušil služební přísahu úmyslně. Žalobce je přesvědčen, že takto zásadní vady nelze napravit v odvolacím řízení; v tom se ovšem mýlí.

Správní soud hodnotí rozhodnutí správního orgánu vydaná v I. a II. stupni jako jeden celek; nehledí tedy na to, že správní orgán v I. stupni pochybil při vedení řízení nebo provedl nesprávnou hmotněprávní úvahu, pokud správní orgán rozhodující ve II. stupni takováto pochybení napravit a případné nesprávné úvahy korigoval. Správní orgán má v řízení zásadně postupovat tak, aby co možná nejméně zatěžoval dotčené osoby (§ 6 odst. 2 správního řádu); pokud lze tedy vady řízení a rozhodnutí v I. stupni napravit v odvolacím řízení, měl by tak odvolací orgán učinit, místo aby napadené rozhodnutí rušil a vracel věc k novému řízení orgánu I. stupně.

V této věci přitom nic nebránilo tomu, aby vady, kterými trpělo rozhodnutí vydané v I. stupni, odstranil sám žalovaný. Žalovaný vycházel z toho, že ve věci není třeba doplňovat dokazování, neboť byly zjištěny všechny potřebné skutkové okolnosti, a že výrok rozhodnutí ob stojí, protože zjištěné skutečnosti byly správně právně kvalifikovány. Vadami trpělo *odůvodnění* rozhodnutí vydaného v I. stupni: ačkoli totiž nebylo sporu o to, že se žalobce dopustil jednání popsaného v usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne ze dne 10. 3. 2005 (ani žalobce sám to nepopíral), a odvolací orgán stejně jako orgán I. stupně byl toho názoru, že takové jednání porušilo služební přísahu zvláště závažným způsobem a úmyslně, a jeho důsledkem má být okamžité propuštění ze služebního poměru, chyběly v rozhodnutí I. stupně úvahy, které k těmto závěrům vedly. Tyto úvahy tedy žalovaný doplnil, aniž musel jakkoli doplňovat podklady pro rozhodnutí nebo aniž musel cokoli měnit na výroku rozhodnutí.

Žalobcův požadavek na to, aby v takových případech odvolací orgán rušil rozhodnutí vydané v I. stupni, je v rozporu s konstrukcí odvolacího řízení i se zásadou procesní ekonomie. Zrušit v žalobcově věci rozhodnutí I. stupně a vrátit mu věc „bez dalšího“ by se minulo účelem, pokud by odvolací orgán zároveň neposkytl orgánu I. stupně podrobné instrukce, jak ve věci argumentovat a jakými úvahami podložit jinak správný výrok. Takový postup by ale právě odporoval smyslu a zásadám dvojinstančního správního řízení, v němž

má odvolací orgán vady napravovat pokud možno sám. Rušit rozhodnutí a vracet věc orgánu I. stupně bude odvolací orgán zejména tehdy, jestliže výroková část rozhodnutí I. stupně a jeho odůvodnění nemají oporu ve spisu – tj. správní orgán I. stupně neshromáždil dostatek podkladů pro rozhodnutí nebo zásadně pochybil v právní kvalifikaci skutkových dějů. To však není případ žalobce.

Soud nesouhlasí ani s tím, že by rozhodnutí vydaná v obou stupních měla být zrušena z toho důvodu, že rektor vydal své rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, aniž řádně zahájil řízení.

Podle § 126 odst. 2 zákona č. 186/1992 Sb. je řízení zahájeno dnem, kdy podání účastníka řízení došlo služebnímu funkcionáři oprávněnému ve věci rozhodnout. Pokud se řízení zahajuje z podnětu služebního funkcionáře, je řízení zahájeno dnem, kdy tento funkcionář učinil vůči účastníku řízení první úkon. Zcela shodně přitom byla otázka zahájení řízení v té době upravena v § 18 odst. 2 tehdejšího správního řádu (zákon č. 71/1967 Sb.).

Okolnosti vydání rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru jsou ze správního spisu trochu nejasné. Je zřejmé, že služební funkcionář konal bez prodlení, neboť usnesení o zahájení trestního stíhání mu bylo doručeno dne 11. 3. 2005, a již dne 14. 3. 2005 bylo vydáno rozhodnutí o propuštění. Rozhodnutí nese datum 11. 3. 2005; podle soudu jde však spíše o chybu v psaní, neboť v odůvodnění rozhodnutí je zmínka o žalobcově postoji k věci [„(Žalobce) byl vyzván, aby se ke shora popsaným událostem vyjádřil. Uvedl, že si děj událostí pamatuje v dějových útržcích a na podrobnosti si nepamatuje“] a současně je ve spisu založeno rukou psané žalobcovo vyjádření ze dne 14. 3. 2005, které odpovídá právě citované pasáži odůvodnění („Od tohoto opětovného napadení vedoucím katedry si pamatují pouze útržkovitě výuku, návštěvu místní restaurace. Děj popisovaný v usnesení Obvodního státního zastupitelství si rovněž pamatují v dějových útržcích. Měl jsem představu se dostat co nejdříve domů. Na podrobnosti si moc nepamatuji.“) a doplňuje další okolnosti týkající se dlouhodobých neshod na pracovišti a pohřbem žalobcova otce, který popisované události předcházely. Jinak však ze spisu není zřejmé, že by se v době od 11. 3. 2005 do 14. 3. 2005 mezi žalobcem a služebním funkcionářem událo něco dalšího – kromě ústní výzvy, aby se žalobce k věci vyjádřil, předání sepsaného vyjádření služebnímu funkcionáři a předání vyhotoveného rozhodnutí žalobci – a ani žalovaný ve svém vyjádření k žalobě neuvádí, že by zde došlo k nějakým dalším úkonům.

Otázkou náležitostí úkonu, jímž se zahajuje řízení ve věcech služebního poměru, se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud; městský soud se seznámil s rozhodnutími, jichž se ve svých podáních dovolával žalobce (rozsudky NSS ze dne 29. 10. 2007, č. j. 4 As 73/2006-102, ze dne 9. 10. 2008, č. j. 6 Ads 23/2008-82, a ze dne 4. 2. 2009, 6 Ads 49/2008-85 – dostupné na www.nssoud.cz). Podle judikatury zakládá zahájení správního řízení zakládá řadu oprávnění i povinností jak pro správní orgán, tak i pro účastníka řízení. Správní orgán je zejména povinen umožnit účastníku řízení, aby se před vydáním rozhodnutí mohl vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění a na podporu svých tvrzení navrhnout důkazy (§ 130 odst. 3 zákona o služebním poměru). Tento první úkon služebního funkcionáře vůči účastníkovi nesmí být formální – naopak musí účastníkovi zajistit skutečnou možnost uplatnění jeho procesních práv. Ačkoli řízení ve věcech služebního poměru bylo v zákoně č. 186/1992 Sb. upraveno speciálně (§ 122 – § 138), a tehdejší správní řád se na ně přímo nevztahoval [viz jeho § 2 písm. a)], je třeba ve shodě s výkladem NSS poukázat na to, že základní zásady správního řízení měly i za tehdejší úpravy význam obecného hodnotového a výkladového měřítko a nebylo důvodu, aby právě v řízení ve věcech služebního poměru byly pomíjeny.

V této věci je zřejmé, že služební funkcionář neučinil před vydáním rozhodnutí vůči žalobci žádný formální písemný úkon, z něž by se žalobce dozvěděl, že s ním bylo zahájeno řízení ve věci propuštění ze služebního poměru; tím pochybil. To však samo o sobě neznamená, že by proto rozhodnutí mělo být zrušeno: je potřeba zkoumat, zda byl žalobce tímto pochybením služební funkcionáře zkrácen na svých procesních právech do té míry, aby to mohlo ovlivnit zákonnost rozhodnutí. Ostatně i z výše citovaných judikátů je patrné, že zrušit napadené rozhodnutí správního orgánu je na místě jen tehdy, pokud byl účastník v jeho důsledku fakticky připraven o možnost uplatnit svá procesní práva.

O takový případ však v této věci nejde. Ve spisu je doloženo, že žalobce měl možnost se před vydáním rozhodnutí k věci vyjádřit; ve svém vysvětlení se zmínil o okolnostech, které považoval za důležité (dlouhodobé rozpory na katedře, pohřeb otce, nehodu s vedoucím katedry, návštěvu restaurace), výslovně také uvedl, že „*děj popisovaný v usnesení obvodního státního zastupitelství*“ si pamatuje jen v útržcích. To dosvědčuje, že s tímto usnesením byl před podáním vysvětlení obeznámen – přičemž ale právě toto usnesení bylo také jediným důkazním prostředkem, z něž služební funkcionář čerpal informace o skutkovém stavu. Žalobci tak před vydáním rozhodnutí nebylo upřeno právo seznámit se s podkladem pro rozhodnutí a k tomuto podkladu se vyjádřit. Skutečnosti popsané v usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce přitom nijak nezpochybnil, pouze konstatoval, že si na onu noc příliš nepamatuje.

Stejně tak ani později v průběhu odvolacího řízení žalobce nenapadal skutková zjištění; jeho námitky vždy mířily do právní kvalifikace jeho jednání. Nelze tedy mít za to, že by žalobce vedl svou procesní obranu jinak ani v případě, že by s ním bylo formálně zahájeno řízení o propuštění ze služebního poměru. Jinými slovy, materiálně bylo žalobci před vydáním rozhodnutí umožněno, aby se vyjádřil k rozhodným okolnostem a k podkladu rozhodnutí, a tuto možnost žalobce využil. Pochybení služební funkcionáře tedy nemohlo mít podle zdejšího soudu vliv na zákonnost jeho rozhodnutí; soud k tomu připomíná, že smyslem soudního přezkumu je ochrana subjektivních práv, do nichž bylo skutečně zasazeno – nikoli rušení správních rozhodnutí z důvodu formálních pochybení, která však účastníka nijak nezkrátila na právech a neměla ani vliv na obsah vydaného rozhodnutí.

Žalovaný upozornil i na § 184 zákona č. 361/2003 Sb.; ten ve svém odstavci 2 stanoví, že *Prvním úkonem může být doručení rozhodnutí o propuštění, jestliže služební funkcionář uvedený v odstavci 1 zjistil takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí.* Toto ustanovení je však účinné až od 1. 1. 2007; nemůže tedy dopadat na události z roku 2005. Na posouzení nyní projednávané věci to ale nic nemění. I neformální úkony, k nimž tu došlo před vydáním rozhodnutí, hodnotí soud jako dostatečné k tomu, aby žalobce mohl uplatnit svá procesní práva.

Co se týče hmotněprávního hodnocení žalobcova jednání, soud jinak – s ohledem na argumentaci žalovaného v napadeném rozhodnutí – nepochybuje o tom, že žalobce svým skutkem naplnil důvod pro propuštění ze služebního poměru podle § 106 odst. 1 písm. d) zákona č. 186/1992 Sb. Služební funkcionář v této věci uplatnil svou standardní zákonnou pravomoc; o žádné „*šikaně*“ tu nemůže být řeč. V řízení byly dostatečně zjištěny rozhodné skutečnosti, žalobcovo jednání bylo správně kvalifikováno, a i když se služební funkcionář v I. stupni dopustil procesní vady, nemohla mít tato vada vliv na zákonnost jeho rozhodnutí.

Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 20. září 2012

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková